

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 318/2026-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Libora Duľa** o dôvodoch jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1110/2026 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Libor Duľa **je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1110/2026.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie

1. Predseda štvrtého senátu ústavného súdu Libor Duľa listom z 27. apríla 2026 podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil predsedovi ústavného súdu možné dôvody svojho vylúčenia podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1110/2026.
2. Pokynom predsedu ústavného súdu z 28. apríla 2026 bolo oznámenie podľa čl. IV bodu 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2026 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde prvému senátu ústavného súdu.
3. Z oznámenia vyplýva, že vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1110/2026 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Dudišovi, členovi štvrtého senátu ústavného súdu, ktorého predsedom je sudca ústavného súdu Libor Duľa. Predmetom konania v označenej veci je rozhodovanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8CdoR/12/2025 z 28. januára 2026 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8CoP/1/2024 z 30. januára 2025, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu (ďalej len „napadnuté rozhodnutia“ a „napadnuté konania“). Predmetom napadnutých konaní je rozhodovanie vo veci určenia vyživovacej povinnosti medzi manželmi, ktoré bolo iniciované sťažovateľkou – navrhovateľkou. Odporca ([REDACTED]) v označenej veci je v konaní pred všeobecnými súdmi zastúpený advokátkou [REDACTED], ktorá je na podklade zmluvy o výkone činnosti externou poradkyňou sudcu ústavného súdu Libora Duľa. V súlade s § 47 ods. 1 zákona o ústavnom súde bola na konanie a rozhodnutie o predmetnej ústavnej sťažnosti založená príslušnosť štvrtého senátu ústavného súdu, ktorého je sudca ústavného súdu Libor Duľa predsedom.

4. Sudca ústavného súdu Libor Duľa po preštudovaní spisu zistil, že sú dané okolnosti, ktoré by mohli znamenať jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti, a to pre možný pomer k právnenému zástupcovi zúčastnenej osoby – odporca v konaní pred všeobecnými súdmi (§ 49 ods. 1 v spojení s § 33 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.

Relevantná právna úprava a posúdenie veci ústavným súdom

5. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

6. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

7. Podľa čl. IV bodu 1 písm. a) rozvrhu práce o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje prvý senát, ak ide o sudcov štvrtého senátu.

8. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej zaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom

jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar proti Spojenému kráľovstvu z 10. 6. 1996, sťažnosť č. 22399/93).

9. Námietkový senát ústavného súdu po preskúmaní obsahu spisu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1110/2026 a dôvodov uvedených v oznámení predsedu štvrtého senátu ústavného súdu Libora Duľu dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o predmetnej ústavnej sťažnosti.

10. Z objektívneho hľadiska podľa názoru ústavného súdu môžu vzniknúť pochybnosti o nezáujatosti sudcu ústavného súdu pre jeho pomer k právnej zástupkyňi zúčastnenej osoby v konaní o ústavnej sťažnosti.

11. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju prax, keď konštatoval existenciu objektívnej zaujatosti sudcu ústavného súdu v prípadoch, ak externý poradca sudcu ústavného súdu zastupoval sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (I. ÚS 442/2020, I. ÚS 154/2020, I. ÚS 402/2020, IV. ÚS 630/2021, IV. ÚS 376/2022), ako aj v konaní pred všeobecným súdom (IV. ÚS 336/2021, I. ÚS 211/2018). Analogicky ústavný súd posudzoval aj situáciu, ak bol externý poradca ústavného súdu činný v prospech zúčastnenej osoby ako jej zástupca v konaní pred všeobecnými súdom, ktoré bolo následne predmetom posudzovania ústavným súdom (IV. ÚS 52/2022).

12. V tomto prípade skutočnosť, že advokátka [REDAKOVANÉ], ktorá zastupovala odporcu v konaní pred všeobecnými súdmi (zúčastnená osoba), v ktorých boli vydané ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutia, je zároveň externou poradkyňou sudcu ústavného súdu, ktorý je predsedom štvrtého senátu rozhodujúceho o tejto ústavnej sťažnosti, je s prihliadnutím na aktuálne existujúci pracovný, resp. kolegiálny vzťah, dostačujúca na vznik pochybnosti o nezáujatosti sudcu ústavného súdu Libora Duľu v danej veci (m. m. IV. ÚS 336/2021, IV. ÚS 52/2022). Ústavný súd tu zobral do úvahy aj samotný predmet ústavného prieskumu, ktorým je meritórne rozhodovanie vo veci samej, a nie prípadné zbytočné prieťahy, ktoré by boli spôsobilé odôvodniť neexistenciu legitímneho dôvodu na obavy vo vzťahu k nestrannosti sudcu ústavného súdu (k tomu pozri IV. ÚS 57/2023).

13. Ústavný súd tak vzhľadom na uvedené konštatuje, že v tomto prípade sú naplnené podmienky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde na vylúčenie sudcu ústavného súdu Libora Duľu z konania a rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1110/2026, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

14. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 24 ods. 6, § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 163 ods. 3, § 168, § 175, § 179 alebo § 225 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

15. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu